● కె.ఎన్.వై. పతంజలి

● చిత్రాలు: మోహన్

'అలమండ తగువు'లో తీర్పు చెప్పేసి మాజిస్ట్రేటు రిక్షా ఎక్కి వెళ్ళిపోయిన తర్వాత జామి పోలీస్ స్టేషన్ సి.ఐ స్కూటరెక్కి జామి పోలీస్ స్టేషన్‌కి వచ్చేడు. అతని మనసు మనసులో లేదు.

కొట్టీవచ్చు. సాక్ష్యం లేదనో, పోలీసు కేసు పకడ్బందీగా లేదనో, దొమ్మీ దొమ్మిగా, కంగాళీగా ఉందనో ఏ కేసైనా కొట్టీవచ్చు.

కానీ —

భూమి బల్లపరుపుగా ఉన్నాదని చెప్పడానికి వాడెవడు?

ఎవడు వాడు —

జీవితం ఛండాలంగా ఉందనీ, చెప్పేదానికీ చేసేదానికీ పొంతన లేదనీ చెప్పడానికి ఎవడు వాడు? ఎవుడాడు?

భూమే కాకుండా, జీవితం కూడా బల్లపరువుగా ఉన్నాదని చెప్పడానికి వాడెవడు?

మనం ఏం చేస్తున్నాం?

చెప్పిందే చేస్తున్నాం!

ఎదురు మాటాడితే తంతానొరే — అని చెప్తున్నాం.

చెప్పిన రీతిగానే తంతున్నాం!

కేసు కింత తీసుకుంటాన్రా అంటున్నాం.

అంతే తీసుకుంటున్నాం!

కేసు మాఫీ జేస్తాం ఫలానీ ఇంత కావాల్రా అంటున్నాం. అదేదో తీసుకొని కేసు మాఫీ చేస్తున్నాం.

ఈ మన పోలీసు జీవితంలో అబద్ధానికి తావేమున్నాది?

దండం దశగుణం భవేత్ అని నమ్ముతున్నాం—

ఆ సూత్రాన్నే ఆచరణలో పెడుతున్నాం. నమ్మకానికీ - ఆచరణకూ తేడా లేదే. విశ్వాసానికీ, జీవితానికీ వ్యత్యాసం లేదే?

మరి -

ఆ మేస్ట్రీటు పేలావనేటి? చిరాకుగా టీ తెప్పించుకు తాగేడు. చిరాగ్గా సిగరెట్ వెలిగించుకు తాగేడు.

టోపీ తీసి చిరాగ్గా దులిపి టేబిల్ మీద పెట్టేడు.

— అలమండ రాజులు భూమి బల్లపరువుగా ఉందని అభిప్రాయపడ్డారు. అలమండ వెలమలు భూమి గుండ్రంగా ఉందని అభిప్రాయపడ్డారు. భూమి లాఠీలాగుందనీ, టోపీ లాగుందనీ మనం అభిప్రాయపడ్డాం. అదేవిధంగ భూమి బల్లపరువుగుందని మేస్ట్రీటుగాడు నమ్మేడు. ఆడి నమ్మకం తీర్పయి పోయింది! మిగిలిన నమ్మకాలన్నీ గాలికి పోయినాయి.

ఇదేం న్యాయం?

నల్ల గొనేనుకున్నోడి నమ్మకం తీర్పయిపోయి, మిగిల్నోల్ల నమ్మకాలు విలువ లేకుండా ఎలా పోతాయి?

ఆలోచిస్తున్నకొద్దీ సి.ఐకి అసహనం పెరిగిపోయింది.

దీన్సంగతి తేల్చుకోవాలి!

ఇది మామూలు విషయం గాదు. దీన్నింత తేలిగ్గ వొదిలీడానికి వీల్లేదు!

ఇందులో ఏదో మత్లబ్ ఉన్నాది! మన బుర్రకి అందడం లేదుగానీ ఇందులో ఏదో డేంజరున్నాది.

మిగిలిన లోకం సంగతి అలాగుంచితే మేస్ట్రీటుగాడి నమ్మకాన్ని మన పోలీసు వారు కూడా తీర్పుగా అంగీకరించవలసి వస్తున్నాదంటే ఇది మామూలు సంగతి కాదు. లేచి నిల్చున్నాడతను.

2

కోర్టులో నుంచి గేటు దగ్గరికి వచ్చిన పెదరాజును ముత్యాల నాయుడు పిలిచేడు.

ఇద్దరూ కొంచెం పెడగా నడిచిన తరువాత నిల్చుని —

''పెదబాబూ! ఆ మేస్ట్రీటు ఏటన్నాడో నాకు బోధపడ్లేదు. కేసు కొట్టేసినట్టు అనిపించిందిగానీ భూవి గుండ్రంగా నేదని ఆడు అన్నాడు గదా? అంటే మీ రాజుల వేదనే సరైందని తీర్చిచ్చినట్టే గదా? మరలాంటప్పుడు మమ్మల్నందర్నీ బొక్కలబెట్టమని చెప్పాలి గదా? మరిగంటే అలాగ్గూడ చెప్పలేదు. మమ్మల్నాయిన బొక్కల బెట్టాల, నేదంటే మిమ్మల్నైన బొక్కల బెట్టాల. నేదంటే ఆ జామి పోలీసు నంజికొడుకుల్నాయిన బొక్కల బెట్టాల. ఏటంటారు? కోరుటంటే ఆ అదాల్తీ

ఉంటాది. కానీ, ఈడు అందర్నీ వొగ్గేసినాడు. ఒకరకంగ అది గూడ మంచిదే అనుకోండి. మరైతే — భూమి గుండ్రంగానేదని తీరువు ఆడు ఎందు కిచ్చినాడు?'' అని ముత్యాల నాయుడు అడిగాడు.

పెదరాజు జేబులోంచి బర్కిలీ సిగరెట్టు పెట్టి తీసి, నాయుడుకి ఒక సిగరెట్టిచ్చి తానొకటి వెలిగించుకున్నాడు. వెలిగించి, తాపీగా పొగలాగి —

''ఎందుకంటే - అలమండరాజులు ఏదైనా మాటంటే తప్పరని ఆడికి తెలును కాబట్టి. రాజుల మాట కాదంటే గోచీ జారిపోతాదని తెలును కాబట్టి, ఈ కోర్టే కాదు ఇంకే కోర్టుకెళ్ళినా ఇంతే, ఒకటేమాట అడుగుతారు జడిజీగోరు... ఆడేవడుగుతాడంటే —

ముత్యాల్ నాయుడేటన్నాడు? ఫలానీ లాగన్నాడు.

గ్రామస్థులందరేటన్నారు?

ఫలానీ మాటన్నారు!

పోలీస్ ఇనుసుపెక్టరి ఏటన్నాడు?

ఫలానీ మాటన్నాడు!

మరింక పెదరాజుగోరేటన్నాడు?

ఫలానీ మాటన్నారు! అవుడు ఆ జడిజీ ఏటంటాడు?

సెభాష్!! నాదీ అదే మాట... ఆ మారాజు చెప్పిన తర్వాత కూడా మీరీ కోరుట్లంట తిరగడం బుద్ధి తక్కువ పని. ఆయన్దో మాటా మా కోరుట్లంట ఇంకో మాటా ఉండదు. నోరు మూసుకు తిరిగి అలమండ ఛెలో అంటారు....'' అన్నాడు పెదరాజు.

పెదరాజు చెప్పినది ముత్యాల నాయుడుకి రుచించలేదు. సిగరెట్టు పీలుస్తూ ఒక్క రెప్పపాటుకాలం ఆగి —

''మరైతే మేమిప్పుడు భూమి గుండ్రంగుందని వాదించకూడదా?'' అని అనుమానంగా అడిగాడు.

''మేజ్ట్రేటు తీర్పిచ్చేసిన తర్వాత ఎలా వాదిస్తావు...'' వాదించి చూడు పిలకట్టుకుని ఏకంగా సెంట్రల్ జైలుకి పంపించేస్తారు....'' అన్నాడు పెదరాజు కోపంగా.

ముత్యాల నాయుడికి ఓపరానంత కోపం వచ్చింది గానీ ఆ సమయానికి ఏమీ తోచక నిశ్శబ్దంగా ఉండి పోయి పెదరాజు వైపు పులుకూ పులుకూ చూశాడు.

3

జామి స్టేషన్‌లో కూర్చుని డి.ఎస్.పి ఓపికగా అలమండ దొమ్మీ కేసు మీద మాజిస్ట్రేటు తీర్పు చదివాడు.

ఒకసారి పూర్తిగా చదివాక జేబులోంచి పెన్ను తీసి చేత్తో పట్టుకుని మళ్ళీ చదివాడు. మళ్ళీ చదువుతున్నప్పుడు కొన్ని వాక్యాల కింద పెన్నుతో గీతలు గీశాడు.

అతని ఎదురుగా సి.ఐ కూర్చుని ఇదంతా చూస్తున్నాడు.

డీఎస్పీ మూడోసారి ఆ తీర్పు చదివి సి.ఐ కేసి నిశితంగా చూశాడు. చూసి ముక్కు ఒకసారి గోక్కొని —

''ఏఁవోయి సర్కిలూ! నీ పోలీసు స్టేషన్ పరిధిలోని ప్రజల యొక్క జీవితం ఛండాలంగా ఉన్నాదని మేజ్ట్రేటుగారు చెప్తున్నారు... నిజవేనా?'' అని గద్దించాడు. సి.ఐ బిత్తరపోయి వెర్రిచూపులు చూశాడు.

డి.ఎస్పీ తన పొట్టి ముక్కుని మరోసారి గోక్కొని, సి.ఐ కేసి పోలీసు చూపు ఒకసారి చూసి — 'విను' అని — చదవటం మొదలుపెట్టాడు.

''మన జ్ఞానానికి సార్థకత లేదు, మన విశ్వాసాల మీద మనకు విశ్వాసం లేదు. మన విలువల మీద మనకు గౌరవం లేదు, మన దేవుడి మీద మనకు భక్తి లేదు. మన నాస్తికత్వం మీద మనకు నమ్మకం లేదు. మన మీద మనకు గౌరవం లేదు. మన తోటివాళ్ళ మీద మనకు మమకారం లేదు. మన ప్రజాస్వామ్యం మీద మనకు అవగాహనగానీ, గురిగానీలేదు. మన జ్ఞానానికీ, విశ్వాసానికీ పొంతన లేదు. విశ్వాసానికీ, ఆచరణకూ పొందిక లేదు. భూమి బల్ల వరువుగా ఉన్నప్పుడు మాత్రమే ఇలాంటి జీవితం కళ్ళబడుతుంది'' అని మేజ్ట్రేటుగారు అలమండ దొమ్మీ కేసు తీర్పులో అన్నారు. విన్నావు గదా?'' అని అడిగాడు.

''చితం'' అన్నాడు సి.ఐ.

''అలమండ గ్రామం నీ పోలీస్ స్టేషన్ పరిధిలోకే వస్తుంది గదా?''

''చితం''

''నీ అధికార పరిధిలోని ఒక గ్రామంలో జీవితం ఇలా ఛండాలంగా ఉండడానికి బాధ్యత ఎవరిదో చెప్పగలవా?''

సి.ఐ ఏమీ అనలేదు.

''పోలీసు అధికారులు తమ బాధ్యతలు సక్రమంగా నిర్వర్తించితే వారి ఏలు బడిలో ఉండే గ్రామాల్లో జీవితం గుండ్రంగా ఉంటుంది కానీ ఇలా బల్లవరువుగా ఉండదని నీవు ఎరుగుదువా?''

> ''ఈ మన పోలీసు జీవితంలో అబద్ధానికి తావేమున్నాది? దండం దశ గుణం భవేత్ అని నమ్ముతున్నాం — ఆ సూత్రాన్నే ఆచరణలో పెడుతున్నాం.''

సి.ఐ భయంగా లేచి నిల్చున్నాడు. ఎందుకైనా మంచిదని ఒక శాల్యూట్ కొట్టి —

''తమరు ఏటంటన్నారో నాకు అర్థం కావడం లేదు సార్...'' అన్నాడు జంకుతూనే.

''పోలీసోడు సరింగుంటే ప్రజా జీవితం సరిగ్గుండాల గద?'' డి.ఎస్పీ ఓపికగా అడిగాడు.

''చితం.''

''మరి నీ రాజ్యములో ప్రజా జీవితము సవ్యముగా లేదుగదా? ప్రజలు ఇష్టారాజ్యముగా జీవించుచుంటే నీవు ఏమి చేయుచుంటివి?''

సి.ఐ డి.ఎస్పీకేసి బితుకూ బితుకూ చూశాడు.

''నీవు నీ యొక్క విద్యుక్తధర్మమును సక్రమముగా నిర్వర్తించుట లేదని ఈ తీర్పు చదివిన తరువాత నాకు అర్థము అయినది. ఇందులకు నీ సంజాయిషీ ఏమిటి?''

సి.ఐ బేరుమన్నాడు —

''సార్... సార్... పిల్లలు గలోడ్నిసార్... నా డ్యూటీ నేన్ కరెక్ట్‌గా చేస్తున్నాను సార్...''

''జీవితము గుండ్రముగా, భూమి గుండ్రముగా ఉండునటుల చూచుట మన పోలీసు వారి బాధ్యత అని నీవు ఎరుగవా?'' అని డి.ఎస్పీ గద్దించి అడిగేసరికి సి.ఐకి నిజంగానే ఏడుపొచ్చింది.

కళ్ళ నీళ్ళు పెట్టుకున్నాడతను.

డి.ఎస్పీ సి.ఐ కేసి చూడడం మానేసి మాజిస్ట్రేటు తీర్పును మరోసారి చదివాడు ఇంకొక్కసారి కూడా చదివి —

''మీ మేజ్ట్రేటుగాడికి పిలక తిరుగుడు జాస్తిగా ఉంది... అందికీ తీర్పు ఇలాగిచ్చేడు. భూమి గుండ్రంగా లేదు కాబట్టి జీవితం ఇలాగుందని నిర్ధారించి, భూమి బల్లవరువుగుందని తీర్పిచ్చేడు. కాబట్టి ఇప్పుడు మనం ఏం చేయాలి?'' అని అతను కళ్ళు తుడుచుకుంటున్న సర్కిల్ని అడిగాడు.

''తమరే చెప్పాలి....''

డిఎస్పీ అవుడు మల్లెపూవు నవ్వు నవ్వేడు —

4

''నమస్తండి. నేను న్యూస్‌రిపోర్టర్ని'' అని తనని తాను పరిచయం చేసుకున్న ఆ కుర్రాడి కేసి అనుమానంగా చూశాడు పెదరాజు.

''న్యూస్ రిపోర్టరంటే ఏటి?'' ఆ కుర్రాడు కొంచెం సిగ్గుపడి ''అంటే దినపత్రికల్లో వార్తలయీ రాసీవోడ్నండి... మాది జామి.. దేంద్రోళ్ళ కుర్రోడ్ని..''

''అయితే ఏటిలాగొచ్చేవు?'' పెదరాజు సిగరెట్టు వెలిగిస్తూ అడిగేడు.

''అలమండ దొమ్మి కేసు మీద వార్తరాద్దారనొచ్చి నానండి... మీరుగాని పాతిక రూపాయిలిచ్చారను కొండి.. ఇంత పిసరు సింగిలీకాలమ్ వార్త ఏస్తానండి. హండ్రెడ్ రుపీసైతే బెత్తెడు వార్తండి. మరో యాభై ఇస్తే మీ ఫోటో కూడా వంపిస్తానండి... వార్తతోబాటు అది పడితే పడొచ్చండి... నేపోతే నేదండి.''

''అసలేటీ ఇవ్వలేదనుకో అప్పుడేటి అవుతాది?'' అని చాలా కుతూహలంగా అడిగాడు పెదరాజు పక్కనే కూచున్న ఉప్పలపాటి చినబాబు.

ఆ ప్రశ్నకు రిపోర్టరు కుర్రాడు మళ్ళీ సిగ్గుపడి నవ్వేడు —

''పేపర్లో పేరు పడ్డవంటే శాలా గొప్ప విషయం గదండీ? మొత్తం జిల్లా జిల్లా అంతా మీ పేరు తెలిసిపోతాది. వంద రూపాయల ఖర్చుతో అంత పేరు రావడమంటే మజాకాలు కాదు కదండీ.''

''కానీ..'' పెదరాజు చాలా తెలివిగా మొహం పెట్టి —

''కానీ... వార్తలు వంపడానికి పేపరోళ్ళు మీకు జీతాలిస్తారు గదా? ఒక పక్క జీతాల్దీసుకుంటూ, రెండోవక్క ఇలాగ డబ్బులు దీసుకోని వార్తలు వంపించడం తప్పుడు పని గాదా? పేపరోళ్ళే ఇలాగ తప్పుడు పన్లు జేస్తే లోకంల న్యాయం ఏటౌతాది? అది చెప్పు ముందు...'' అన్నాడు.

రిపోర్టరు కుర్రాడు వినయంగా నమస్కారం పెట్టి —

''నేను రిటైరైపోయిన తర్వాత ఖాళీ చేసుకోని తమరి దగ్గిరకొస్తాను. అప్పుడా సంగతులన్నీ మాటాడుకుందాం. ప్రస్తుతానికి ఈ వార్త సంగతి చూద్దావండి... మేజ్ట్రేటుగారు మీ వోదనే సరింగుందని చెప్పేరు... జీవితం సరింగా లేదు కాబట్టి భూమి కూడా గుండ్రంగా లేదని ఆయనన్నారు... భూమి బల్లవరువుగా ఉన్నాదని కూడా ఆయన ఉద్ఘాటించారు.

ఐతే —

ఆయనకంటే ముందే మీరా సంగతి చెప్పేరనీ, అందికే మీ ఊర్లో తగువైందనీ మాకు తెలియవచ్చింది. ఈ సంగతి మీకు ఎలా తెలిసిందో, మీరీ విషయాన్ని ఎలా కనిబెట్టేరో తెలుసుకోని, వార్త వంపమని మాయాఫీసు

నుంచి నాకు ఫోనొచ్చింది...'' అన్నాడు.

పెదరాజు ఏదో అనబోతుంటే ఉప్పలపాటి చినబాబు కలుగజేసుకున్నాడు.

''నువ్వా భోగట్ట తెలుసుకోడానికే వొచ్చావు గదా? మా దగ్గర్నుంచి సంగతులు తెలుసుకోవడానికి నువ్వు వొచ్చినపుడు నువు మాకు డబ్బులియ్యాలిగానీ మేవెందు కిస్తాం?'' అని అతడు తర్కించేడు.

రిపోర్టరు కుర్రాడు మళ్ళీ సిగ్గుగా నవ్వి —

''మీరు మా దగ్గిర్నుంచి ఏదైన తెలుసుకోవాలన్నా మాకు ఏదైనా చెప్పాలన్నా మేం మీ దగ్గిర్నించి ఏదైన తెలుసుకోవాలన్నా మీకేదైనా చెప్పాలన్నా మీరే మాకు డబ్బులియ్యాలండి. న్యూసురిపోర్టరికి ఆ అథార్టి ఉన్నాది కాబట్టే నేనీ ఉద్యోగం జేస్తున్నాను... మీరెవరోగానీ నాతో అనవసరంగా వితండం జేస్తన్నారు... నేను పెదరాజుగోరి ఇంటర్వ్యూ కోసం వొచ్చాను... ఇస్తే ఇవ్వమనండి... లేకపోతే లేదు... నేను రాయవలసిందేదో నే వ్రాసేస్తాను...'' అని నిమ్మళంగానే అన్నాడు.

''నువ్వూరుకోవోయ్ చినబాబూ... పేవరోళ్ళతో గొడవొద్దు... అతనడిగిన దానికి పెదబాబు సమాధానాలు చెప్పీడమే మంచిది. చెప్పింది చెప్పినట్టు పేవర్లో వొస్తాది... లేదంటే గొడవ...'' అని పెద జోగులు రాజుగారి పెదబాబు హితబోధ చేశాడు.

''మీరు చెప్పింది చెప్పినట్టొచ్చేస్తే మావందరం ఎందుకండి? విపుడు మీరు జెబుతారు. నాకు బోధపడినట్టు నేను రాసి పంపిస్తాను. మా పేపర్లో

సబ్ ఎడిటర్లని ఉంటారండి, ఆళ్ళు నే రాసింది చదివి ఆళ్ళకి బోధపడినట్టు ఆళ్ళు తిరిగి రాస్తారండి. చీఫ్ సబ్బులని ఉంటారండి, ఆళ్ళు దాన్ని సదివి తవకి బోధపడినట్టు దిద్దుతారండి, ఆయెనక ఆ కాయితాలు కంపోజింగ్‌లోకి ఎల్తాయండి. అక్కడ ఆళ్ళ కెలాగ బోధపడితే అలాగ కంపోజ్ చేస్తారండి... అబ్బో శానా తతంగం ఉందండి... మేం రాసిందే రాసినట్టు అచ్చువడం గగనం.. వింక మీరు సెప్పింది సెప్పినట్టూ ఏలాగొస్తాదండి...?ముందే సెపుతున్నాను.... ఆ తరువాత నిష్టూరాలెందుకు?'' రిపోర్టరు కుండపగలేసినట్టు ఆది నిష్టూరాన్ని కోరుకున్నాడు.

ఒక్కక్షణం నిశ్శబ్దం తరవాత పెదరాజు ఆ కుర్రవాడికి కూర్చోడానికి కుర్చీ చూపించేడు.

5

''డబ్బులు కరుసైనా ఫర్వానేదు.. పావలాకీ, బేడకీ జంకీవోడు కాడీ ముత్తేల్ నాయుడు... జేగర్తగ వైడియజేసి, మన కేసుల దమ్ముందా? అప్పీల్ చేసు కోవచ్చునా? అప్పీల్జేస్తే గెలుస్తావా? అనలు అప్పీల్ జేసుకోకుండ ఉంటే ఏటౌతాది? ఇయ్యన్న జెప్పు....'' పట్టుదలగా అడిగాడు ముత్యాల నాయుడు.

శృంగవరపు కోట నుంచి ప్రత్యేకంగా విచ్చేసిన తాడి మోహనరావు నాయుడు అనే ప్లీడరు ముత్యాల నాయుడు ఎదురుగా కూర్చున్నాడు. ముత్యాల నాయుడు చెప్పిందంతా నిశ్శబ్దంగా విని —

''నాయుడుగారూ! అరగంట నుంచి మీరు చెప్పినదంతా విన్నాను... విన్నందుకు నా ఫీజు వంద రూపాయలు. ముందా డబ్బులు ఇచ్చీయండి'' అన్నాడు మోహన్ రావు నాయుడు.

''నాన్జెప్పింది ఆలకించడానికి వొంద రూపాయలుచ్చుకుంటావా? మరైతే మాట్టాడ్డానికి ఎంత అడుగుతావు? నలా చెప్పడానికి ఎంతుచ్చుకుంటావు?'' బెదిరిపోయి అడిగాడు ముత్యాల నాయుడు.

''ఆ వివరాలన్నీ చెప్పడానికి మరో పాతిక రూపాయలివ్వాలి'' షరతు పెట్టాడు ప్లీడరుగారు.

ముత్యాల నాయుడు ప్లీడరికి ఆగమని సౌజ్ఞచేసి లేచి బైటికొచ్చాడు.

గదిబైట అతని పరిజనమంతా వేచి ఉన్నది.

''ఓరీ బంగారీ...'' అని తమ్ముణ్ని పిలిచాడు. వచ్చాడు తమ్ముడు.

''ప్లీడర్ని దెమ్మంటే పీక్కుతినీవోడ్ని దెచ్చినారు... ఆడి మొగం జూస్తే దమ్ముల గొండునాగుంది, మాట జూస్తే జలగవోటంనాగుంది.. ఆడు ఒచ్చినాక ఉప్పుడుదాక మూడే మూడు ముక్కలు మాట్టాడ్నాడు... డబ్బులియ్యి డబ్బులియ్యి డబ్బులియ్యి... ఈ మాటలు దప్పించి ఆ పీడర్నంజి కొడుకు మరేటీ అన్లేదు.. క్యానేటిజేస్తాం? అవసరం మన్ది... ఏదైతే అదే అవుద్ది... మనోల్లందరికాడ తలో వందా దండు... ఎంత కరుసైనా మనం ఉప్పుడు జంకడానికి వీల్లేదు... నానిప్పుడు నా జోబీలోంచి ఆ పీడర్ నంజికొడుక్కి వెయ్యి రూపాయిలు అడమాన్సిస్తన్నాను'' అని చెప్పేసి మళ్ళీ లోపలికొచ్చాడు ముత్యాల నాయుడు.

ప్లీడరుగారి ఎదురుగా మళ్ళీ కూర్చుని జేబులో నుంచి ముందో వంద రూపాయల కాగితం తీసి ప్లీడరుకు ఇచ్చాడు. తర్వాత మరో పాతిక రూపాయిలిచ్చాడు.

ఆ డబ్బులు తీసుకుని ప్లీడరుగారు జేబులో పెట్టుకొన్నారు. ''నాయుడుగారూ... ఇందాక మీరు చెప్పినదాన్లో కొన్ని విషయాలు నాకు సరిగ్గా అర్థం కాలేదు. మొదటి నుంచి మళ్ళీ మరోసారి చెప్తారా?'' అని గంభీరంగా అడిగాడు.

''మళ్ళీ చెప్పడానికి కూడా డబ్బులుచ్చుకుంటారా?'' భయంగా అడిగాడు ముత్యాల నాయుడు.

"మరో హండ్రెడ్ రుపీస్ ఓన్లీ! మీరు చెప్పడానికి కాదు. మీరు చెప్పింది నేను వినడానికి. మీరు సరిగ్గా చెప్పకపోయినా మీకే నష్టం, నేను సరిగ్గా వినకపోయినా మీకే నష్టం కాబట్టి ముష్టి డబ్బుల కోసం ప్రలోభపడి కేసు పాడుచేసుకోకండి..." డబ్బుల కోసం చేయి చాపుతూ సలహా చెప్పేడు ప్లీడరు.

లోపలే తిట్టుకుంటూ ముత్యాల నాయుడు మరో వంద రూపాయలు ప్లీడరుకు ఇచ్చాడు. ఇచ్చి కేసంతా మళ్ళీ చెప్పేడు.

అంతా సావధానంగా విని;

"పోలీసులు పెట్టిన కేసును దొమ్మీ కింద తేల్చి కొట్టేసేడు... ఈ కేసులో అంతకంటే ఇంకేటి లేదు. భూవి ఎలాగుందని నిర్ణయించుకునే హక్కు మీకున్నాది. కాబట్టి మీ ఇష్టవొచ్చినట్టు వాదించండి. ఎవడన్నా కాదంటే బుర్ర వగల కొట్టేసి నాక్కబురు పెట్టండి. మిగిలిన సంగతి నేన్జూసుకుంటాను... పై కోర్టుకు పోవాల్సిన అవసరం మనకైతే లేదు..." అని సలహా చెప్పి ప్లీడరుగారు చిరునవ్వు నవ్వి—

"ఈ సలహా చెప్పినందుకు నా ఫీజు రెండున్నర వేలు, పై కోర్టుకుపోయి డబ్బులు చెడ ఖర్చుపెట్టి, సెడిపోకుండా కాపాడినందుకు మరో రెండు వేలు. మొత్తం నాలుగున్నర వేలు ఇచ్చేస్తే నేను సెలవు పుచ్చుకుంటాను" అని కూడా చెప్పేడు.

"అంత డబ్బులంటే ఇప్పటికిప్పుడు నేవండి నాయుడుగోరూ.... తవురు ఎస్. కోట వెళ్ళిపోండి... రేపు మాపిటికల్లా నేను డబ్బులు పంపుతాను..." అన్నాడు ముత్యాల నాయుడు మొహం గంటు పెట్టుకొంటూ.

"నాకు వేరే కేసులేయీ లేవులెండి... మీరు సొమ్ములిచ్చిన తరవాతే వెళ్తాను..... ఒకటి రెండు రోజులు లేటైనా ఫర్వాలేదు" అన్నాడు తాడి మోహనరావు నాయుడు.

> **భూమి గుండ్రంగా ఉంటే జీవితం ఇలా ఉండదనీ, జీవితం ఇలా ఉన్నాదంటే భూమి గుండ్రంగా లేదంటూ భూమి బల్లపరుపేనని తీర్పు చెప్పారు.**

6

భూమి గుండ్రంగా లేదు:
మాజిస్ట్రేటు తీర్పు

ఎస్. కోట, నవంబర్ 12: భూమి గుండ్రంగా లేదని, అది బల్లపరుపుగా ఉన్నదని స్థానిక మాజిస్ట్రేటు కోర్టువారు నేడు ఒక తీర్పులో ఉద్ఘాటించారు. అలమండ గ్రామంలో నవంబరు పదకొండో తేదీన జరిగిన ముఠా తగాదాల కేసును దొమ్మీ కేసు కింద కొట్టివేస్తూ, ముద్దాయిలందర్నీ విడుదల చేస్తున్న సందర్భంగా మాజిస్ట్రేటు శ్రీ గంగాధరం ఈ సంచలన తీర్పును ప్రకటించారు. జామి పోలీస్ స్టేషన్ పరిధిలోని అలమండ గ్రామ ప్రజలు కులాలవారీగా రెండు ముఠాలుగా చీలిపోయి, భూమి గుండ్రంగా ఉన్నదని ఒక వర్గం భావించడం మొదలుపెడితే, కాదు బల్లపరుపుగా ఉన్నదని రెండవ వర్గం భావించింది. ఆ విధంగా మొదలైన మనస్పర్థలు ముదిరి హింసాకాండ చెలరేగే పరిస్థితి ఉత్పన్నం అయింది. ఆ పరిస్థితిలో జామి పోలీసు స్టేషన్ అధికారులు సమయస్ఫూర్తిగా కలుగజేసుకుని ఎలాంటి వివక్షా లేకుండా రెండు వర్గాలవారినీ పిలక బట్టుకుని నిర్బంధంలోకి తీసుకుని, మాజిస్ట్రేటు కోర్టులో దొమ్మీ నేరం మీద, హింసాకాండ రెచ్చగొట్టిన ఆరోపణ మీద కేసు దాఖలు చేశారు.

కేసు విచారించిన మాజిస్ట్రేటు శ్రీ గంగాధరం కొత్త తరహాలో విశ్లేషణ చేశారు. జీవితం అస్తవ్యస్తంగా, నమ్మకాలకూ, ఆచరణకూ పొంతన లేకుండా అబద్ధాల మయంగా ఉన్నది కాబట్టి, జీవితమే బల్లపరుపుగా ఉన్నది కాబట్టీ అలమండలో ఇలాంటి తగువు జరిగిందనీ ఆయన భావించారు. భూమి గుండ్రంగా ఉంటే జీవితం ఇలా ఉండదనీ, జీవితం ఇలా ఉన్నాదంటే భూమి గుండ్రంగా లేదని అర్థమనీ ఆయన తర్కించి, భూమి బల్లపరుపుగా ఉన్నదని తీర్పు చెప్పారు. ఘర్షణకు దిగిన రెండు వర్గాల వారినీ ఆయన వెంటనే విడుదల చేశారు.

ఆ వార్త మొత్తం రెండుసార్లు చదివాడు డి.ఎస్పీ.

తరువాత అదే పేజీలో పడిన 'పెదరాజు ఇంటర్వ్యూ' కూడా చదివాడు. అది ఇలా ఉంది;

"భూమి, బల్లపరుపుగా ఉంది:
ఆకాశం గుండ్రంగా ఉంది
అలమండ పెదరాజు అభిప్రాయం.

జామి, సెప్టెంబర్ 12: పై శీర్షికలోఉద్ఘాటించిన విధంగా భూమి బల్లపరుపుగా ఉందని కోర్టువారు అంగీకరించడం వల్ల అలమండ శ్రీ కాకర్లపూడి పెదబాపిరాజు అనే శ్రీ పెదరాజుగారు హర్షం వ్యక్తం చేశారు. అదేవిధంగా ఆకాశం కూడా గుండ్రంగా ఉన్నదని కోర్టువారు గుర్తిస్తారన్న ఆశాభావాన్ని ఆయన వ్యక్తం చేశారు.

గ్రామంలో ఉన్న రాజకీయకక్షలకూ, కుల వైషమ్యాలకూ అతీతంగా ఆలోచించి శ్రీ ముత్యాల నాయుడి వర్గం కోర్టువారు కూడా అంగీకరించిన వాస్తవాలను అర్థం చేసుకోవాలనీ, భూమి గుండ్రముగా లేదని తెలుసుకోవాలనీ, ఆకాశం గుండ్రంగా ఉన్నదని గ్రహించాలనీ ఆయన విజ్ఞప్తి చేశారు. సత్యాన్నీ వాస్తవాన్నీ నిరూపించడం కోసం ప్రాణాలకు సైతం తెగించి పోరాడుతున్న తమ వర్గంపై జామి పోలీస్ అధికారులు జులుం చేయడంపై శ్రీ పెదరాజు నిరసన వ్యక్తం చేశారు. ఇరవయ్యో శతాబ్దం అఖరయిపోవస్తున్న ఈ రోజుల్లో కూడా పాత నమ్మకాలనే పట్టుకు వేలాడుతున్న తమ ప్రత్యర్థివర్గం పట్ల ఆయన సానుభూతి వ్యక్తం చేశారు."

డి.ఎస్పీ మొహం కందగడ్డలాగ అయిపోయింది. దాని కిందే ఉన్న మరో వార్త అతని దృష్టిని ఆకర్షించింది.

"ప్రజల విశ్వాసాల్లో
కోర్టు జోక్యం శోచనీయం

ఎస్. కోట, నవంబర్ 12: ప్రజాస్వామ్య దేశమైన భారతదేశంలో ప్రజల విశ్వాసాలపై న్యాయస్థానాల జోక్యం అనుచితమనీ, అనర్థదాయకమనీ జామి పోలీస్ స్టేషన్ పరిధిలోని అలమండ గ్రామ వాస్తవ్యుడూ, సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ లగుడు ముత్యాల నాయుడు వాక్రుచ్చారు. ఇటీవల తమ గ్రామంలో తమ రాజకీయ, కుల వర్గానికీ, తమ ప్రత్యర్థి వర్గానికీ భూమి ఆకృతిపై కలిగిన అభిప్రాయభేదాలు శ్రుతిమించి కోర్టుకు ఎక్కినప్పుడు ఎస్. కోట మాజిస్ట్రేటు తమ వర్గంవారి విశ్వాసాలను కొట్టిపారవేశారనీ, తమ ప్రత్యర్థివర్గం అభిప్రాయమే సరైనదని మాజిస్ట్రేటు తీర్పు చెప్పారనీ శ్రీ నాయుడు వివరించారు.

అలమండలో తమ ప్రత్యర్థులతో వివాదం మొదలైనపుడు తాము భూమి గుండ్రంగా ఉన్నదని వాదించినామనీ, కోర్టువారు భూమి బల్లపరుపుగా ఉన్నదని తీర్పు చెప్పారనీ వివరించి 'ఈ క్షణం నుంచీ భూమి మూడు గుర్రాల మార్కు బీడీలాగ ఉన్నాదని తాము విశ్వసిస్తున్నామనీ' శ్రీ నాయుడు ఉద్ఘాటించారు. తమ విశ్వాసాలకు అనుగుణంగా, ఇతరులకు హాని చేయకుండా జీవించే హక్కు తమకు ఉన్నదనీ, మాజిస్ట్రేట్లు, పోలీసువారూ, జిల్లా జడ్జీలు కూడా ఈ హక్కును కాలరాయలేరని శ్రీ నాయుడు స్పష్టం చేశారు."

ఈ మూడు వార్తలూ చదివి డి.ఎస్పీ కత్తెర తెప్పించుకొని వాటిని జాగ్రత్తగా కత్తిరించి తెల్లకాగితం మీద అంటించాడు.

సి.ఐ రాగానే వాటిని అతనికిచ్చి "చూడవోయ్... ఆ పిలక తిరుగుడు మేస్ట్రేటు ఎంత పెంటపెట్టాడో" అన్నాడు టేబుల్ మీద కత్తెర తీసిపట్టుకుని—

"దీన్తో వాడి పిలక కత్తిరించేస్తాను" అని కూడా అన్నాడు.

7

కోర్టుకు బయలుదేరే ముందు మేజిస్ట్రేటు గంగాధరం కూడా ఆ వార్తలు చదివాడు. — ఏం పత్రికలో.... సారాంశాల్ని తప్పించి మిగిల్నివన్నీ రాస్తారు — అని కొంచెం అసంతృప్తి వ్యక్తం చేశాడు కూడా.

బెంచ్ మీద కూర్చుని తొలి కేసు చూశాడు.

లంజముండల కేసు.

జుల్మానాతో సరిపెట్టేసేడు.

రెండోది — సిన్మాహాల్లో బ్లాక్‌మార్కెటింగ్ అభియోగం. కేసు పెట్టిన పోలీసువాడే డబ్బులు తినేసినట్టుంది. కేసు బలంగా లేదు. సాక్ష్యం సరింగ లేదు. తేలిపోయింది కేసు.

మూడోది పొలం గట్టు తగువులో చేతికర్ర దుర్వినియోగం. ఫిర్యాదీకి చేయి విరిగింది.

స్వల్ప జుల్మానా.

స్వల్ప శిక్ష.

లంచ్ అవర్లో ఇంటి నుంచి తెచ్చుకున్న పెసరట్టు, ఉప్మా తిని వాలుకుర్చీలో ఓ పది నిమిషాలు నిద్రజేసేడు.

అప్పుడు వినిపించింది కోలాహలం. జవాన్ను పంపించి వివరాలు తెలుసుకున్నాడు.

జామి పోలీస్ స్టేషన్నించి మరో కేసు. అలమండ మనుమలేస్త, మరో కేసుట.

మధ్యాహ్నం బెంచ్ ఎక్కిన తరువాత కేసు వివరాలు చదివి తెల్లబోయాడు.

ముద్దాయీలు: సమితి ప్రెసిడెంటు వగైరా పాతికమంది.

నేరారోపణ: చేసినది జామి సర్కిల్ ఇన్స్‌పెక్టర్.

నేరం: కోర్టు ధిక్కారం.

అలమండ దొమ్మీ కేసులో కోర్టువారు భూమి గుండ్రంగా లేదని తీర్పు చెప్పినా ముద్దాయిలు ఒప్పుకోవడం లేదట. పైగా భూమి మూడు గుర్రాల

బీడీలాగున్నాదని కొత్త వివాదం లేవదీసేరట. ఫలితంగా గ్రామంలో మళ్ళీ ఉద్రిక్త వాతావరణం నెలకొనే ప్రమాదం ఉందిట.

సాక్ష్యాధారాలు: పేపరులో ముత్యాల నాయుడి ప్రకటన. ముద్దాయిలు పోలీసులతో కూడా అదే కోర్టు ధిక్కారపు ప్రకటనలు చేస్తున్నార్ట. కోర్టులో కూడా అలాగే చేస్తారుట.

ముద్దాయిల్ని ప్రవేశపెట్టమన్నాడు. మొన్న చూసిన పాచిమొహాలే. కొందర్ని పేర్లతో సహా పోల్చాడు గంగాధరం.

ఒక్క ముత్యాల నాయుడ్ని మాత్రం బోనెక్కించి అడిగాడు.

"నీ మీద, నీ అనుచరుల మీదా కోర్టు ధిక్కారం నేరం పడింది... భూమి బల్లపరువుగా ఉన్నదని కోర్టువారు చెప్పిన తీర్పును నువ్వు ధిక్కరించి గ్రామంలో ఉద్రిక్తతలు రెచ్చగొడుతున్నావని పోలీసులు ఆరోపిస్తున్నారు.... దీనికి నువ్వు చెప్పుకొనేదేమైనా ఉందా?"

ముత్యాల నాయుడు భయపడుతున్న వాడిలాగ లేడు. పెంకెగానే తల ఎగరేసి "మా ఊరి రాజు లేమాటంటే కోర్టువారు అదే రైటన్నప్పుడు మాం కోర్టువోర్ని ఎందుకు గౌరవించాలి మారాజా?" అని అతను తల తిరుగుడుగా అడిగాడు. గంగాధరానికి మరి వివరాలు తెలుసుకోవాల్సిన అవసరం కనిపించలేదు. కేసు పెట్టిన పోలీసు సి.ఐ వైపు తిరిగి —

"ఒక్కో ముద్దాయి చేత కోటిసార్లు భూమి బల్లపరువుగా ఉన్నది అని రాయించి ప్రతి మాటకూ సంతకం పెట్టించు, ఇది నీ సొంత అజమాయిషీలో, మీ ఇంట్లో జరగాలి. వాళ్ళంతా అలా రాసేవరకూ వాళ్ళని నీ సొంత బాధ్యత మీద నీ ఇంట్లో నిర్బంధించాలి. వాళ్ళ భోజనం ఖర్చులు వాళ్ళే పెట్టుకోవాలి. వాళ్ళ దగ్గర ఖర్చులు తీసుకుని ఆ భోజనం ఏర్పాట్లు నువ్వే చేయాలి" అని ఆర్డరు వేశాడు.

> "భూమి ఎలాగుందని నిర్ణయించుకునే హక్కు మీకున్నాది. కాబట్టి మీ ఇష్ట వొచ్చినట్టు వాదించండి. ఎవడన్నా కాదంటే బుర్ర పగలకొట్టేసి నాక్కబురు పెట్టండి."

మాజిస్ట్రేటు పెట్టిన పేచీ సి.ఐ చటాలున గ్రహించాడు — "యస్సర్... కానీ, ముద్దాయిలకు చదవడం, రాయడం రాదు..." అని ఎదురెత్తు వేశాడు.

మాజిస్ట్రేటు చిరునవ్వు నవ్వాడు. "ముద్దాయిలకు చదవడం, రాయడం రాకపోతే వాళ్ళ బదులు నువ్వు మరియూ నీ కింది సిబ్బందీ కాగితాల మీద నేను చెప్పినట్టు కోటిసార్లు రాసి, ప్రతి వాక్యం కిందా కోటిసార్లు ముద్దాయిల చేత నిశానీ వేయించండి..." అనేసి మాజిస్ట్రేటు గారు ఆ కేసు మీద తన ఆర్డరు రాసేసి తరవాత కేసు పిలిచీమన్నాడు.

8

తెల్లవారుజామున రెండు గంటలైంది. వీధి తలుపులు దబదబ ఎవరో బాదుతుంటే గోపాత్రుడికి మెలకువ వచ్చింది. దొంగలేమోనని కంగారుపడ్డాడు. కానీ, దొంగలు తలుపులు కొట్టి రారని గుర్తుకు వచ్చింది. ఎందుకైనా మంచిదని ఓ కర్ర తీసి కుడిచేతిలో సిద్ధంగా పట్టుకుని, ఎడమ చేత్తో తలుపు తెరిచాడు. తలుపు తీసిన అతని మొహం మీద నాలుగు బ్యాటరీల టార్చిలైటు పడింది. "ఎవురది?" అని పిరికిగా అడిగాడు గోపాత్రుడు.

"భయపడొద్దు....పోలీసోళ్ళు...." అని వినిపించింది.

"పోలీసులా? వింత రాతిరప్పుడు ఎందుకు వొచ్చారు?" అని గోపాత్రుడు సందేహం వెలిబుచ్చాడు.

"భారతదేశమందలి ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థను నాశనము చేయుటకు నీ నాయకత్వములో అలమండ గ్రామములో ఒక పెద్ద కుట్ర జరిగినది... నీవునూ, మీ ఫకీర్రాజునూ, నీ భార్యయగు సింవాచలం అను మహిళయూ, ఫకీర్రాజు భార్య అగు చిట్టెమ్మయునూ మరియూ వారి ఇంటిలో ఉన్న బొబ్బిలి యను కుక్కయునూ ప్రధాన కుట్రదారులై యున్నారు. కుట్ర కేసు సందర్భముగా మిమ్ములను నిర్బంధములోనికి తీసుకొనుచున్నాము" అని వినిపించింది.

పోలీసువారి ప్రకటనలో వినిపించిన పేర్లు తప్ప గోపాత్రుడికి మరేమీ అర్థం కాలేదు.

9

కేసు నంబరు: ఫలానీ.

కేసు స్వభావము: చట్టబద్ధముగా ఏర్పడిన భారత గణతంత్ర వ్యవస్థను కుట్రపూరితముగా కూల్చివేయుటకు కుత్సిత బుద్ధితో ముద్దాయిలు పన్నిన పన్నాగము.

ఆరోపణలకు ఆధారభూతమైన IPC సెక్షన్లు....

నిందితులు: మచిలీపట్నం గోపాత్రుడు A 1

యీ సింహాచలం A 2

ఉప్పలపాటి ఫకీర్రాజు A 3

యీ చిట్టెమ్మ A 4

ఇంటిపేరు లేని బొబ్బిలి అనే గ్రామ సింహము లేక కుక్క A 5

కేసు దాఖలు చేసినవారు: భారత ప్రభుత్వము తరవున వారి ఘనత వహించిన ప్రతినిధులు, విశాఖపట్నం జిల్లా, శృంగవరపుకోట తాలూకా జామి పోలీసుస్టేషన్ సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరువారు.

కేసు వివరములు: స్వస్తి శ్రీ చాంద్రమాన కాళయుక్తి నామ సంవత్సరం ఆశ్వయుజ మాసం శ్రీ ద్వితీయ యుగ ఇదావత్సర (1)వక 1906 కలిగతం 5078

ఫసలీ 1386-4 ఆశ్వయుజ తదియకు సరియగు అక్టోబరు నెల 22వ తేదీన అనగా కృత్తికా నక్షత్రయుక్త కుంభలగ్నమందు (ఆ దినము అట్లతద్ది మరియు గౌరీ వ్రతము కూడాను). నిందితులు A-1 గారి ఇంటిలో రహస్యముగా సమావేశమై దేశమునందు మూఢ నమ్మకములు వ్యాప్తిచేసి, నిదానముగా దేశమునందు నెలకొన్న సకల శాస్త్ర, విజ్ఞాన, సాంకేతిక జ్ఞానమునూ నిర్మూలించి, తత్ఫలంగా ఏర్పడిన గణతంత్ర రాజ్యమును నిర్మూలించి కలియుగారంభ కాలమందున్న రాచరిక వ్యవస్థను పునఃప్రారంభించాలనే దుష్ట సంకల్పముతో కుట్ర చేసినారు. ముందస్తుగా భూమి బల్లపరుపుగా ఉందన్న వాదన వ్యాప్తి చేసినారు. అదే గ్రామమందున్న పురోగామివర్గాన్ని శస్త్రాస్త్రములతో నిర్మూలించడానకు అలమండ గ్రామం, శిరికిపాలెం శివార్లలోనున్న సంత బయలున ఒక మాదిరి యుద్ధాన్ని కూడా నిర్వహించ తలపెట్టినారు. కానీ, విధివశాన, ధర్మకర్మాచరణ దీక్షా కంకణ బద్ధులైన, పోలీసు వంశ పయః పారావార రాకాసుధాకరులైన శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ డి.ఎస్పీ దొరగారి పరోక్ష నేతృత్వములో వారి ప్రధాన సేనాపతియనబరగు శ్రీశ్రీశ్రీ సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టర్ మాధవరావు నాయుడుగారు అను నేను మేలుకాంచి ఆ యుద్ధమునూ, రక్తపాతమునూ నివారించితిని. తదారభ్యా నిందితులపై ఒక కన్నువేసి వారిని సదా కనిపెట్టి ఉండి, ఈ కేసు దాఖలు చేసే పర్యంతమూ మాసిన బట్టలు విప్పక, మాసిన గడ్డము గీయక దీక్ష వహించితిని. భగవంతుని దయవలన నేటికి శ్రీవారికి ఈ కేసు నివేదించగలిగితిని. మా గ్రామ దేవతయగు శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ నూకాంబికాదేవి సత్యమూర్తియగునేని నేను చేసిన సకల ఆరోపణలూ సకృత్తుగా నిరూపించగలవాడను.

ఇందు్కు సాక్షులు: సాక్షాత్ శ్రీ మహామ్మేరు సమాన ధీరులైన, మహాన్యాయ కోవిదులైన మాజిస్ట్రేటు శ్రీ గంగాధరంగారూ.

'కంగాళీ' దినపత్రిక జామి న్యూసు కంట్రిబ్యూటర్‌గారూ.

సమితి ప్రెసిడెంటుగారైన శ్రీ లగుడు ముత్యాల నాయుడుగారూ, అలమండ గ్రామస్థులు అసంఖ్యాకులునూ.

మొత్తం అంతా చదివిన మాజిస్ట్రేటు గంగాధరానికి చర్మం కింద చెమట పోసింది. కోర్టులో నిలబడ్డ ముద్దాయిల్ని జాలిగా చూసి, "కేసు సోమవారం నాటికి వాయిదా వేస్తున్నాను. అందాకా ముద్దాయిలకు పోలీసు రిమాండు" అన్నాడు.

సి.ఐ చిరునవ్వు నవ్వి — "కోర్టు ధిక్కారం కేసులో ముద్దాయిల నిశానీలు కోటికి కోటీ ఉన్నాయని తమరు నిర్ధారించుకున్నారా సార్?" అని ఎద్దేవాగా అడిగాడు.

"ఉన్నాయున్నాయి" అన్నాడు గంగాధరం గాబరాగా.

గోపాత్రుడ్నీ ఫకీర్రాజు ప్రభృతులనూ పోలీసులు తీసుకుపోయినాక మాజిస్ట్రేటు మనసు కొంచెం కుదటపడింది.

జామి సి.ఐ కూడా బయటకు వెళ్ళిపోయాడు. ఎస్. కోట పోలీసులు పెట్టిన న్యూసెన్సు కేసు పరిష్కరించేసరికి — జామి సి.ఐ మళ్ళీ ప్రత్యక్షం అయ్యాడు. రొంగలి బజ్జి, అమ్మన్న సన్యాసి, చిన అప్పల స్వామి మొదలైన పదహారు మందిని కోర్టులోకి పోలీసులు తీసుకొచ్చారు.

"ఇదేవిటి?" గాబరాగా అడిగాడు మాజిస్ట్రేటు గంగాధరం.

"చితం... దీని పేరు దొంగలివారి కుట్ర కేసనండి..." అన్నాడు జామి సి.ఐ వినయంగా.

"ఇదేం కుట్ర?"

"చట్టబద్ధముగా ఏర్పడిన ప్రజాస్వామ్య, గణతంత్ర వ్యవస్థను సాయుధ పోరాటము ద్వారా కూలద్రోసి, రొంగలి వంశ సామ్రాజ్య స్థాపనకు ఈ నిందితులైన రొంగలి బజ్జి, రొంగలి అమ్మన్న ప్రభృతులు పన్నిన కుట్ర."

"ఇందాకటి కుట్ర కేసుకూ, దీనికీ తేడా ఏవిటి?"

"పోలికలు చాలా ఉన్నా ఉద్దేశాల్లో తేడా ఉన్నాది కాబట్టి ఈ కేసు ఏరాగా కట్టినాం...." సి.ఐ వినయంగా చెప్పాడు.

ఈ కొత్త కేసుకు సంబంధించిన కాగితాలు మొత్తం చదవడానికి గంగాధరం సాహసించలేకపోయాడు. "ఇందు్కు సాక్షులు మాత్రం అలవోకగా చూస్తే అందులో కూడా తన పేరు ప్రముఖంగా కనిపించి — "సరే ఈ కేసు కూడా సోమవారానికి పోస్టు చేస్తున్నాను. ముద్దాయిలకు అందాకా రిమాండు."

సి.ఐ చాలా వినయంగా సెలవు పుచ్చుకుని ముద్దాయిల్ని తీసుకునివెళ్ళిపోయాడు.

గంగాధరానికి చర్మంపైన కూడా పిసరంత చెమటపోసినట్టు అనిపించింది.

పోలీసుల మొగాల్లోనూ, పోలీస్ ప్రాసిక్యూటర్ మొగంలోనూ, బెంచ్ క్లర్కు మొగంలోనూ ఏదో ఒక కుట్రలాంటిది అతనికి లీలగా అగుపించింది. జేబు రుమాలుతో నొసలు అద్దుకుంటుండగా జామి సి.ఐ మళ్ళీ మరికొంత మందిని తీసుకుని కోర్టు హాలులో ప్రవేశించాడు.

వస్తూనే అతను కేసు కాగితాలు సమర్పించాడు.

"ఇదేం కేసూ?" అతి భయంగా అడిగాడు మాజిస్ట్రేటు.

"ఇదీ అలమండ గ్రామానికి సంబంధించినదేనండి. కజ్జపువీధి కుట్ర

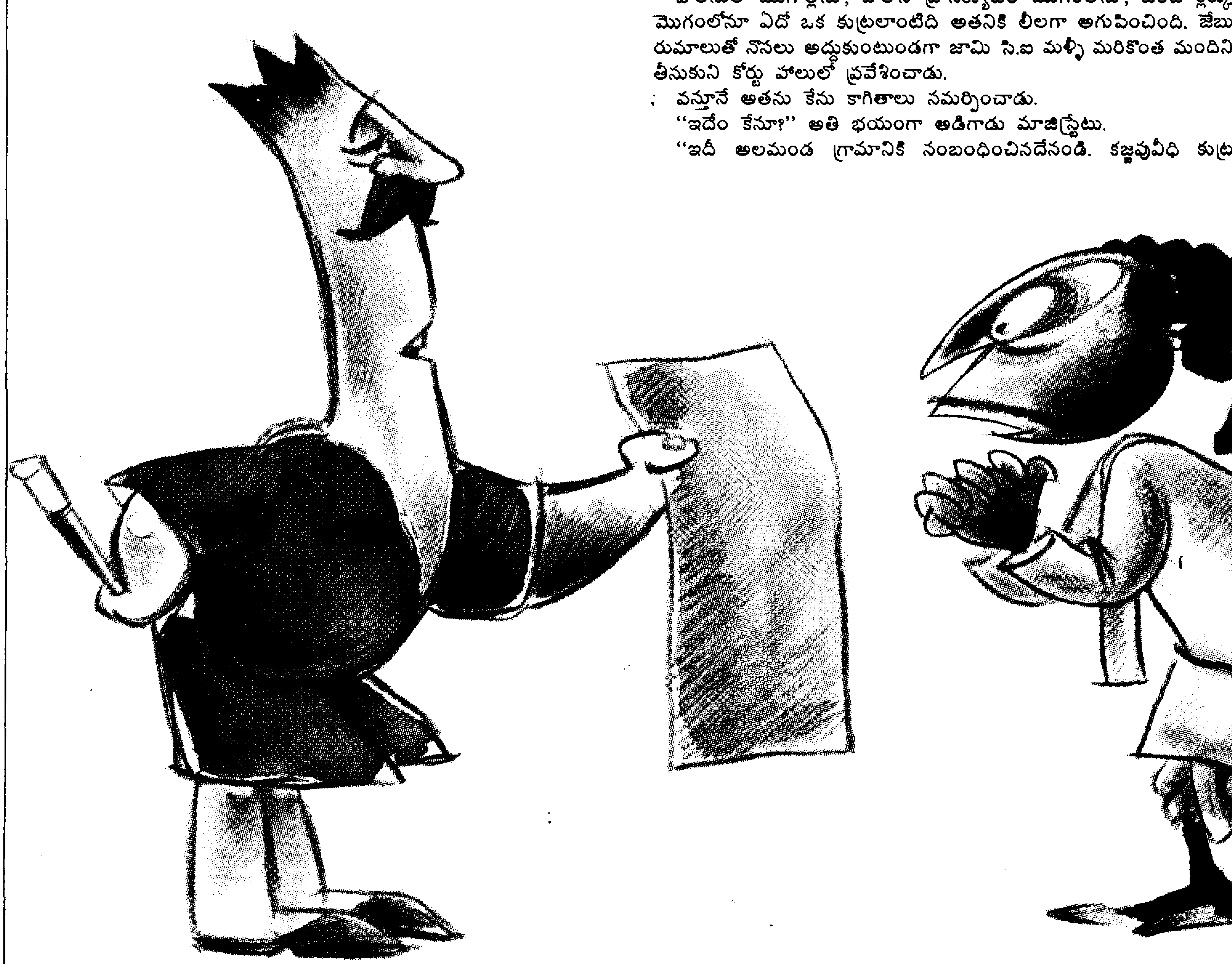

కేసండి... నిందితులందరూ పగలు మిఠాయిలూ, పకోడీలూ అమ్ముకుంటూ, రాత్రివేళ దేశాన్ని ఖండఖండాలుగా విచ్ఛిన్నం చేయడానికి సంబంధించిన కుట్రలు చేస్తున్నారండి... ముందు అలమండ గ్రామాన్ని రెండుగా విడగొట్టారండి. తరువాత జామి మండలాన్ని రెండు కింద విడగొట్టేస్తారండి. ఆ తర్వాత జామి పోలీస్టేషన్ని రెండు ముక్కలు చేసేస్తారండి. ఆ యెనక జిల్లా అండి. ఆ తర్వాత దక్షిణ భారతదేశవండి. తర్వాత యావత్ ఇండియాను రెండుకింద విడగొట్టేస్తారండి. అదండి కుట్ర. అయితే, ఇంకా కుట్ర ముదిరిపోక ముందే మేం పట్టేసెం గాబట్టి మరేటీ బయ్యెం లేదండి. ముద్దాయి (ఒకటో నంబరు) గాజుల పావయ్య మొదట భూమి గుండ్రంగానే ఉన్నాదని వాదించాడండి. తర్వాత ఊరులో రెండో అభిప్రాయం కూడా ఉన్నదని గ్రహించి, అర్ధరాత్రివేళ తన ఇంటిలో ఒక రహస్య సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేశాడండి. ఆ సమావేశానికి తక్కిన ముద్దాయిలందరూ హాజరయ్యారండి. రామ కోవెలలో భూమి గుండ్రంగా ఉందా, బల్ల వరుపుగా ఉన్నదా అని బయలుదేరిన కాలక్షేపవు వివాదాన్ని ఆసరా చేసుకుని ఊరిలో కక్షలు రేపి, కులాల మధ్య చిచ్చుపెట్టి హింసా ప్రయోగం అవసరమయ్యే స్థాయికి వైరుధ్యాలు విజయవంతంగా పెంచారండి. ఈ విషయాలన్నీ తమకి నాకంటే బాగా తెలుసండి. మొన్న అలమండ కేసు విచారణ సందర్భంగా, చాలామంది తమకి ఈ వివరాలు చెప్పేరండి. అందుకే తమ సాక్ష్యం కూడా మేం కోరతామండి.'' జామి సి.ఐ అతి వినయంగా నటిస్తూ చెప్పాడు.

గంగాధరం నీరసంగా ఆ కాగితాలు అందుకొన్నాడు.

హాలులో బోను దగ్గిర పోలీసు వలయంలో నించున్న గాజుల పావయ్య వగైరాలు వులుకూ, వులుకూ చూస్తున్నారు.

గంగాధరం జామి సి.ఐ కేసి చూసి ''ఒక్క రోజులోనే మూడు కుట్రకేసులు మోపిన ఘనత నీకే దక్కిందయ్యా'' అన్నాడు వెక్కిరింతను దాచేస్తూ.

''నీవునూ, మీ ఫకీర్రాజునూ, నీ భార్య సింహాచలం, ఫకీర్రాజు భార్య చిట్టెమ్మయునూ మరియూ వారి ఇంటిలో ఉన్న బొబ్బిలియను కుక్కయునూ ప్రధాన కుట్రదారులై ఉన్నారు.''

''చితం... వరల్డ్ రికార్డేనండి. అయితే, మూడేం ఖర్మండి... ఇంకా దిగువీధి కుట్ర కేసున్నాదండి, మాలపేట కుట్రకేసున్నాదండి, తాటితాళ్ళ కుట్ర కేసుందండి, పెదచావిట్లో రాజుల కుట్రకేసు వేరే గుందండి... సాక్ష్యాలు కూర్చడం పూర్తయితే సోమవారానికి మరో నాలుగు కుట్రకేసులు రెడీ అయిపోతాయండి... తమరికి కూడా పెద్ద పబ్లిసిటీ యండి... ఈసారి పెద్ద ప్రమోషనే...''

''ఎవరికి?'' కటువుగా అడిగాడు గంగాధరం.

''చితం. నాకేనండి.'' మాట మార్చాడు సి.ఐ.

''ఈ కేసుని కూడా సోమవారానికి పోస్టుచేసి, ముద్దాయిలను రిమాండులో పెట్టు'' అనేసి గంగాధరం వాచీ చూసుకుంటూ కుర్చీలోంచి లేచిపోయాడు.

10

''ఏటయ్యా బాబూ.. ఏటిదంతా?'' నిస్సహాయంగా అసిస్టెంట్ పోలీస్ ప్రాసిక్యూటర్ని అడిగాడు మాజిస్ట్రేటు గంగాధరం.

''ఏటని మీరడిగితే సార్, ఏటి జెప్పేది సార్...? ఇది పోలీసు మాయ... గవర్నమెంటోడి లీల... అంతకుమించి నేనేటి చెప్పేది'' అని అడిగి ఏ.పి.పి నిట్టూర్చాడు.

''నన్ను సాక్షిగా వేసేస్తే... నేనీ కేసుని విచారించకూడదు కద?''

''యస్సర్.''

''ఇంకొకడు విచారిస్తే నేను బోనులో నిలబడి సాక్ష్యం చెప్పాలి గద?''

''చితం!''

మాజిస్ట్రేటు ఏమీ మాటాడలేదు. ''ఇందులో ఏ ఒక్క కేసు విచారణకు అడ్మిట్ అయినా మీరు ఇరుక్కుంటారు గదా సార్?'' నెమ్మదిగా అడిగాడు ఏ.పి.పి. అదిరిపడ్డాడు మాజిస్ట్రేట్.'' ''ఎలాగ?''

''ఎలాగంటే, అలమండ కేసులో భూమి బల్లవరుపుగున్నాదని తమరు తీర్పిచ్చారు... తీర్పు తర్వాత భూమి బల్లవరుపుగా లేదని వాదించిన అలమండ

గ్రామస్థులు కొందరికి మీరు కోర్టుధిక్కార నేరం కింద శిక్ష కూడా విధించారు...." మిగిలినది వివరించక్కరలేదని ఏ.పి.పి గుంభనంగా ఊరుకున్నాడు.'

"ఒక్క కుట్రకేసైనా నిలబడదు..." కక్షగా అన్నాడు గంగాధరం.

ఏ.పి.పి నవ్వేడు —

"కుట్రకేసులు నిలబడతాయని పోలీసులు వాట్ని పెడతారా సార్? అల్లరి పెట్టడానికి పెడతారు. ఆ మనుషులు పెట్రేగిపోకుండా కొంతకాలమైనా కంట్రోల్‌లో ఉండటానికి పెడతారు. పిరికివాళ్ళని జడిపించడానికి పెడతారు..."

మాజిస్ట్రేటు చిరాగ్గా జుత్తంతా చెరువుకున్నాడు.

ఏ.పి.పి లేచి నిల్చున్నాడు. "సెలవిస్తే నేను తర్వాత తమ దర్శనం చేసుకుంటాను." అయోమయపు చూపులు చూస్తూ గంగాధరం తల ఊపాడు.

11

"అందరొచ్చినట్టేనా?" సి.ఐ చిరునవ్వు నవ్వుతూ అడిగాడు.

"అందరొచ్చినట్టేనండి. 'కంగాళీ'వేడుదవ్వ... ఆడికి జొరంగుంది... అందరి కేద్దైన ఇస్తే ఆడిది నా సేతికిచ్చి వంపమన్నాడండి... మీకు ప్రత్యేకంగా చెప్పమన్నాడు..." 'సువార్త' కంట్రిబ్యూటర్ సుబ్బరాజు అన్నాడు.

రాష్ట్రంలోని అన్ని దినపత్రికలకూ జామి, ఎస్. కోట ప్రాంతాల విలేఖరులుగా పనిచేస్తున్న నవయువకులందరూ ఆ సమయంలో జామి సి.ఐ ఇంటి వరండాలో కుర్చీల్లో సుఖాసీనులై ఉన్నారు.

ఎదురుగా ఉన్న రెండు టీపాయ్‌ల మీద 'పోలీస్ జవాన్లు' మందూ మాకూ అమర్చుతున్నారు.

"ఏటండి ఇసేసం? ప్రమోషన్ గొడుతున్నారేటి?" 'దుర్వార్త' పత్రిక విలేఖరి రమణ కాకా నవ్వు నవ్వుతూ అడిగేడు.

"ప్రమోషన్‌గాదు ఏంగాదు? ఈ వేళ శనివారం గదా? సరదాగా జర్నలిస్టులతో కాన్ఖుషీగా ఉందావనిపించింది... అంతే..." అన్నాడు సి.ఐ లేచి అందరికీ తలో గ్లాసుడు విస్కీ అందిస్తూ. ఛీర్లయినాక, ఓ పెగ్గు గొంతుల్లోకి దిగినాక —

"ఇవాల్టి ముఖ్యవార్తలేవున్నాయి" అని చాలా అమాయకంగా అడిగాడు సి.ఐ.

"అన్నిటికంటే పెద్ద వార్త మీదే గదండి... ఒక్క రోజున అన్ని కుట్రకేసులంటే పెద్ద వార్తే గదా..." సువార్త పత్రికా విలేఖరి ప్రశంసాపూర్వకంగా గ్లాసు పైకెత్తి పట్టుకొని చెప్పేడు.

సి.ఐ నవ్వేడు —

"అదేం వార్తండి... అసలది వార్తేకాదు... అలాంటివి మీరసలు మీ పత్రిక్కి పంపకూడదు.... మనందరం ఎప్పుడ్నించో ఫ్రెండ్స్ కాబట్టి నా రిక్వెస్టు.... ఆ వార్త ఎవరూ పంపకండి... మా డి.ఎస్పీగారు కూడా రిక్వెస్టు చెయ్యమన్నారు. ఒక చిన్న గ్రామంలో అన్ని కుట్రలు జరిగిపోతున్నాయని తెలిస్తే మా ఎస్పీగారు బాధపడతారు... వారికి ఆ మధ్య స్ట్రోక్, అంటే గుండెపోటు కూడా వొచ్చింది... తట్టుకోలేరు."

దుర్వార్తా విలేఖరి గ్లాసు ఖాళీ చేసి, సి.ఐ ముందు పెట్టి —

"మీరు వంపొద్దంటే... ఎవరు సార్ వంపేది...? మీ మాట మేం ఎప్పుడైనా కాదన్నామా? ఎవరూ వంపరు... మా యందర్దీ ఒకటే మాట... మీతో కలిసి మనందరిదీ ఒకటే మాట..." అన్నాడు.

"సి.ఐ గారూ... గ్లాసుల్లో మందు పొయ్యడానికి ఒక కానిస్టేబును పెట్టండి. మందు సంగతి మీరు జూసుకోండి... ఆ జబ్బు సంగతి మాం జూసుకుంటాం..." 'కల్పన' దినపత్రిక విలేఖరి వీరాచారి అన్నాడు.

"జబ్బా? ఏం జబ్బు?" సిఐ అనుమానంగా అడిగాడు.

"సర్దాకన్నానండి... జబ్బంటే మీర్జెప్పిన వార్త అని నా అభిప్రాయం. ఈ మందు పడితే ఆ జబ్బు తగ్గిపోతాదని నా ఐడియా...." వీరాచారి వివరించాడు.

"మేజిస్ట్రేటు తీర్పిచ్చేసిన తర్వాత కూడా భూమి గుండ్రంగుందని ఎలా వాదిస్తావు... వాదించి చూడు పిలకట్టుకుని ఏకంగా సెంట్రల్ జైలుకి పంపించేస్తారు."

సి.ఐ చిరునవ్వు నవ్వి.... "ఒకవేళ ఎవరైనా ఇవ్పటికే వంపించేస్తే ఆ నంగతి చెప్పండి... అన్ని వత్రికల్లోనూ మన ఫ్రండ్సున్నారు... మానేజ్జేను కుంటాం..." అన్నాడు.

పెద్ద పెద్ద దినవత్రికల్లో వని చేసి 'కారణాంత రాలవల్ల' ప్రస్తుతం చిన్న వత్రికలో వనిచేస్తున్న వృద్ధుడూ, ఆ ప్రాంతవు యువ జర్నలిస్టులకు గురువూ అయిన గణవతిరావు వకవక నవ్వేడు —

"లేదండీ... వార్త నేను ఇంకా రాయనే లేదు..."

"మీరు నరేనండీ.... వీళ్ళెవరైనా..."

"ఈ కుర్రవెధవల్లో నగంమందికి రాయడమేరాదు. ఏ వార్త అయినా నేను రాస్తే ఈళ్ళందరు నకళ్ళు దీనుకు వంవుతారు... మీకు ఇంతవరకూ తెలీక పోతే ఇవుడైనా తెల్సుకోండి..."

"ఏవండోయ్... రాయడం రాదంటే వార్తలు మాత్రమే రాయడం రాదని న్పష్టంగా చెప్పండి... అనలుకే రాయడం, చదవడం రాదనుకుంటే మాకు నామర్దా... రాయడం రానోడు జర్నలిస్టు ఎలాగైనాడని సి.ఐగోరు మళ్ళీ వందరైపోగల్రు." 'నువార్త' నుబ్బరాజు కంగారువడ్డాడు.

"నాకు అన్నీ తెలుసునండీ... దేనికీ ఆశ్చర్యపోను... ఆ వార్త మీ వత్రికల్లో రాకపోతే నాకు అదే వదివేలు... హెడ్డాఫీసుల్లోనే వార్తలు రాయడం రానివాళ్ళు అనేకమంది హాయిగా బతికేస్తున్నారు... జీతాలైనా నరిగ్గా అందని స్ట్రింగర్లూ, కంట్రిబ్యూటర్లూ ఎలాగుంటే ఏటొచ్చింది?"

12

కుట్రకేసులకు నంబంధించిన కాగితాలూ, కేను వివరాలూ సెషన్సు కోర్టుకు వంపించి, అన్ని కేసుల్లోను తననూ సాక్షిగా పేర్కొన్నారు కాబట్టి వాటిని వరిశీలించి, కాగ్నిజెన్స్ ఉన్నదా లేదా అని నిర్ధారించడం తనకు నముచితం కాదని భావిస్తున్నాననీ, ఏలినవారు తగు నిర్ణయం తీసుకొని వాటిని వేరే మాజిస్ట్రేటు వరిశీలనార్థం వంవవచ్చునని గంగాధరం రాశాడు.

వారం రోజుల తర్వాత సెషన్సు కోర్టు నుంచి అతనికి పిలుపొచ్చింది. సోమవారంనాడు వదిగంటలకు తన నముఖాన ఉండాలని సెషన్సు జడ్జి ఆదేశించాడు.

"భూమి ఒకవేళ బల్లపరుపుగా ఉన్నా కూడా పోలీసువారు దాన్ని తమ చేతుల్లోకి తీసుకుని పిండిలాగ నలిపి, గుండ్రంగా చేయ గలరని నేను నమ్ముతాను..."

13

"ఈ నేరాల్ని వరిగణనలోకి తీసుకోవాలో లేదో నేనే న్వయంగా వరిశీలిస్తాను..."

"యస్ మిలార్డ్." గంగాధరం తల ఊపాడు. ఓ అరగంటసేవు సెషన్స్ జడ్జి ఆ కాగితాల్ని చూసి —

గంగాధరాన్ని దగ్గరకు రమ్మని పిలిచాడు. పిలిచి—

"ఒకవేళ కుట్ర కేసంటూ పెడితే నీమీదే పెట్టాలని నాకు అనిపిస్తున్నాదయ్యా" అన్నాడు మంటగా.

గంగాధరానికి గొంతు పెగల్లేదు. అలమంద కుట్రకేసులో మాజిస్ట్రేటుగా అతనిచ్చిన తీర్పు ప్రతి కుట్రకేసులోనూ పోలీసులు ముఖ్యమైన వత్రంగా వాడుకున్నారు. సెషన్సు జడ్జి ఆ కాగితాలు ఓసారి వరీక్షగా చదివి —

"ఒక న్యాయాధికారిగా నీ వరిధులు, వరిమితులూ ఏమిటో తెలియ కుండా ఇలా ఎంతకాలం నుంచీ ఉద్యోగం చేస్తున్నావు" అని గద్దించాడు.

గంగాధరం ఏమీ అనలేకపోయాడు.

"కేను వివరాలు చూడాలి, సాక్ష్యాలు చూడాలి, పోలీను అభియోగాలు చూడాలి, అంతేనా? ఇంకా ఏమైనా చూడాలా?" జడ్జి మళ్ళీ గద్దించి అడిగాడు.

"యస్ మిలార్డ్‌షిప్."

"మరి నువు ఆ వరిధిని దాటి జీవితం వైపు ఎందుకు తొంగి చూశావు?"

గంగాధరం దగ్గిర నమాధానం లేదు.

"నో...యూ హేవ్ ఎక్సీడెడ్ యువర్ లిమిట్స్..." చూవుడువేలు ఆడిస్తూ కోవంగా చెప్పేడు సెషన్స్ జడ్జి.

పోలీసులు కేను పెట్టారు... కేను వివరాలన్నీ రాశారు... సాక్షులున్నారు... కొట్లాట జరిగింది... ఇరువక్షాలవారిపైనా పోలీసులు నేరారోవణలు చేశారు... అవునా కాదా?"

"యస్ మిలార్డ్."

"యస్! మరి అటువంటప్పుడు జీవితం ఎలాగుందో, ప్రజలెలాగున్నారో, భూమి ఎలాగుందో నీకెందుకు? అటువంటి విషయాలతో కోర్టువారి నమయాన్ని పోలీసువారి నమయాన్నీ ప్రభుత్వమువారి స్టేషనరీని ఎందుకు వృథా చేయవలసి వచ్చింది?"

గంగాధరం దగ్గిర ఈసారి అనలు నమాధానం లేదు. కోర్టంతా కలయచూశాడు. జామి నర్కిల్ ఇన్స్‌పెక్టర్ మందస్మిత వదనంతో హాలులో ఒక కుర్చీలో వినయంగానే కూర్చుని ఉన్నాడు.

"ప్రజా జీవితం పోలీసువారి చేతుల్లో నుఖంగా, శాంతంగా, చల్లగా ఉందని, భూమి ఒకవేళ బల్లవరువుగా ఉన్నా కూడా పోలీసువారు దాన్ని తమ చేతుల్లోకి తీసుకుని పిండిలాగ నలిపి, గుండ్రంగా చేయగలరనీ నేను నమ్ముతాను... మున్సఫ్ మాజిస్ట్రేటుగా నీ నమ్మకం కన్నా సెషన్స్ జడ్జిగా నా నమ్మకానికి ఎక్కువ విలువుంటుందిగదా. అప్పుడేమంటావు?"

జామి నర్కిల్ ఇన్స్‌పెక్టర్ నంతోషంగా చప్పట్లు కొట్టి "ఒన్స్‌మోర్" అని అరిచాడు.

సెషన్స్ జడ్జిగారు ఆ ప్రార్థనను మన్నించి ఆ మాటలు మరోసారి అదే స్థాయిలో అన్నారు. గంగాధరం బిత్తరపోయాడు.

"ఇంకెప్పుడూ ఇలాగ పిచ్చి పిచ్చిగా వరిధులు దాటకూడదని హెచ్చరిక చేస్తున్నాను. జీవితం వైపు తొంగిచూసినట్టుగాని, ఆఖరికి దొంగచూవు చూసి నట్టుగానీ తెలిసిందా నీ పిలక కత్తిరించేస్తాను. ఏకంగ వట్టుకు తన్నేస్తాను. తెలిసిందా?" సెషన్సు జడ్జి అడిగాడు. గంగాధరం తల ఊపాడు.

"కేసులు వరిష్కరించు, అదీ నీ వని. జీవితాన్ని వరిష్కరించే బాధ్యత మనది కాదు..." అని గంగాధరానికి హితబోధ చేసి సెషన్స్ జడ్జిగారు కుట్రకేసుల కట్ట అందుకున్నాడు.

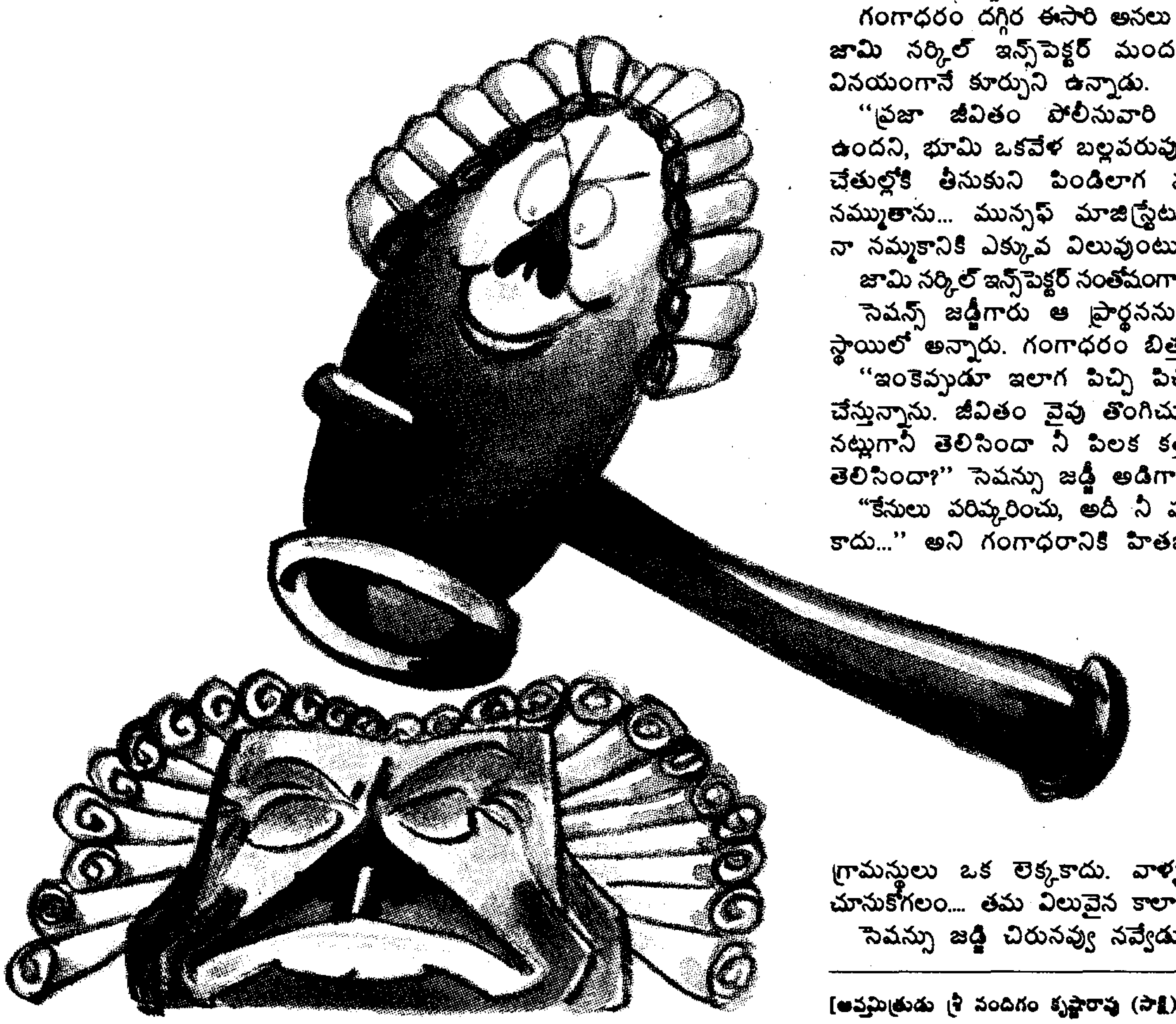

జామి సి.ఐ తటాలున లేచి, "మైలార్డ్.. ఆ కుట్ర కేసులన్నీ మేం ఉవసంహరించుకుంటున్నాం సార్... మేజిస్ట్రేటుగారికి తమరు చేసిన హితబోధలో మా పోలీసుల శక్తిసామర్థ్యాలు ఏపాటివో చెవుతూ, ఆ నంగతి తమరు మాకు కూడా గుర్తు చేశారు. భూమినే అవనరమైన రీతిలోకి మలచగలిగిన మాకు అలమంద గ్రామస్థులు ఒక లెక్కకాదు. వాళ్ళ నంగతి మేం మామూలు స్థాయిలోనే చూసుకోగలం.... తమ విలువైన కాలాన్ని వేస్ట్ చేయదలచుకోలేదు..." అన్నాడు.

సెషన్సు జడ్జి చిరునవ్వు నవ్వేడు.

[అప్తమిత్రుడు శ్రీ నందిగం కృష్ణారావు (సాక్షి)కి ప్రేమగా దీన్ని అంకితం చేస్తున్నాను].